

Veronica persica Poiret in Lam.
[(1808) Encycl. Méth., Bot., 8: 542] $2n = 28$

Foto: CLAUDE FIGUREAU

NOMS POPULARS

Anglès:	Birdeye, Speedwell, Perisan speedwell
Castellà:	Hierba gallinera, gallineja, pamplinaa, moruja, muruxa, piojuelo
Català:	Blauet, borrisol
Francès:	Véronique de Perse
Holandès:	Grote Ereprijs
Italià:	Occhio della Madonna

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

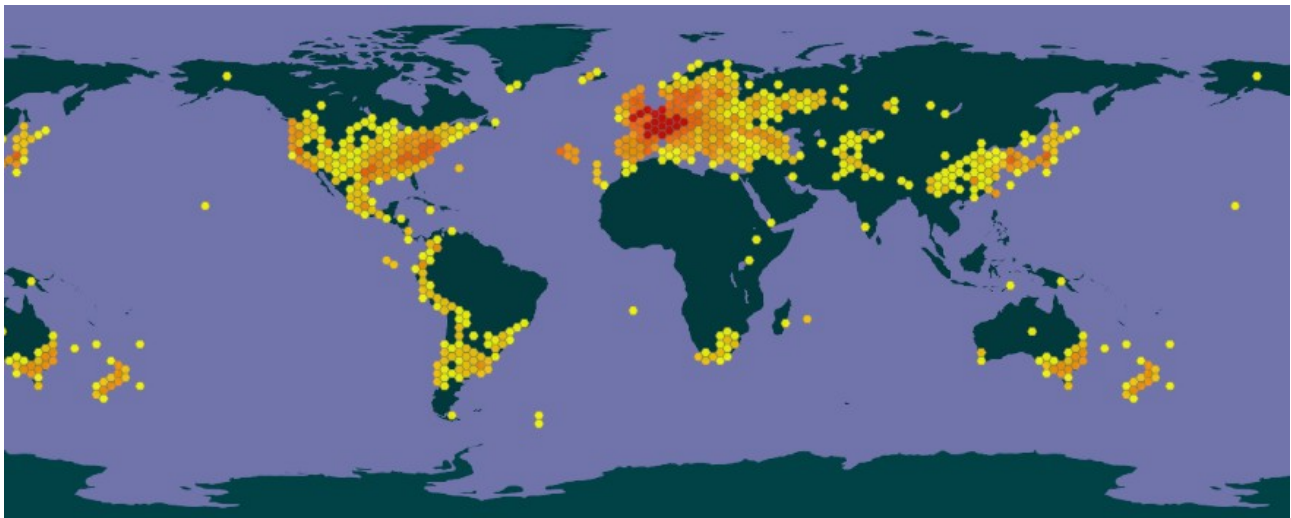
Herba anual de 5-40 cm, una mica pubescent, amb tiges prostrades o ascendents normalment molt abundants. Rels fasciculades fines eixint d'un rizoma prim. Part verda aèria pubescent amb tricomes pluricel·lulars. Fulles de 9-18 × 10-20 mm; les inferiors oposades, les altres alternes, curtament (1-8 mm) peciolades, totes ovals cordiformes, les superiors menors, totes amb 3-6 dents grans. Flors d'un blau cel, amb radis marcats més foscos i centre més blanc, grandetes, espaiades, solitàries sobre peduncles axil·lars filiformes, de 15-22 mm, al final arquejats, i 1-3 cops més llargs que la fulla d'on neixen. Calze campanulat, gamosèpal, actinomorfe, amb 4 lòbuls divaricats per parelles, lanceolats, una mica ciliats (amb tricomes simples de 0.1-0.5 mm a la zona basal i 0.05-0.2 mm a la zona apical). Cada sèpal té 3 nervis. Corol·la gamopètala de 8-15 mm d'amplada, imperfectament actinomorfa, amb 4 lòbuls amples, ovals-orbiculars, ultrapassant el calze. De fet hi ha un lòbul superior una mica major, dos lòbuls fusionats i un lòbul inferior una mica menor. Gola a penes pilosa. Estams desenvolupats 2, però 3 avortats. Filaments una mica més curts que la corol·la, adnats. Anteres amb 2 teques més o menys separades, arrodonides. Estil d'uns 2-3 mm, filiforme, acabant en un estigma capitat obtús. Disc nectarífer sota l'ovari. Carpels (2) fusionats. Ovari súper ovoide comprimit lateralment. Càpsula pubescent (amb tricomes eglandulars i glandulars simples), nervada-reticulada, de 7-9 × 4-6 mm d'amplada i 4-5 mm d'alçària, obcordada, ampleament emarginada, amb lòbuls comprimits i molt divergents, i cadascun amb 4-8 llavors amb superfície rugulosa de color groc pàl·lid.

La família de les Escrofulariàcies es caracteritza per tenir les flors gamopètals, superovàriques, anisostèmones i el fruit en càpsula. Dins la família de les Escrofulariàcies el gènere *Veronica* es distingeix per tenir el calze amb 4 lòbuls principals. I dins el gènere, *V. persica* es distingeix per tenir les flors solitàries axil·lars en peciols més llargs que les fulles, i amb corol·la de 10-12 mm. Recentment s'ha inclòs en gènere dins la família de les Plantaginàcies. S'entén ara que la corol·la no és perfectament actinomorfa, i que no hi ha un sol estil sinó 2 fusionats, o sigui que la flor és isostèmona.

MALURES: *Collectotrichum gloesporoides f.sp. veronicae*

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa en jardins, horts, marges de camins, sobre terres remenades, i és força comuna si bé no tant en terrenys àcids. Solen acompanyar-la espècies ruderals i arvenses com ara: *Anagallis arvensis*, *Calendula arvensis*, *Capsella bursa-pastoris*, *Chenopodium album*, *Euphorbia helioscopia*, *Euphorbia peplus*, *Fumaria officinalis*, *Lamium hybridum*, *Mercurialis annua*, *Polygonum aviculare*, *Solanum nigrum*, *Sonchus oleraceus*, *Stellaria media*, *Urtica urens*. És espècie subcosmopolita que manca als climes més extremats. A Catalunya es fa des de terra baixa fins l'estatge subalpí.

Veronica persica al món, segons GBIF

LITERATURA

«Cuando el piojuelo florece, el cordero fenece, y cuando el piojuelo grana, hay oveja, cordero y lana»

VIRTUTS I USOS MEDICINALS

- Alzheimer
- antiinflamatòria
- antioxidant
- asma per al·lèrgia als àcars
- *Bacillus subtilis*
- cucs intestinals (Cestodes)
- diabetis tipus II
- *Echinococcus granulosus*
- herpes
- hipertensió arterial
- immunomoduladora
- inhibidora de:
  - acetil-colinesterasa
  - lipo-oxigenasa
  - tirosinasa
  - xantina-oxidasa
- *Leishmania major*
- malària
- neuroprotectora
- treu els encanteris

PRINCIPIS ACTIUS DE VERONICA PERSICA

- 3-di-p-cumaroïl-soforòsid-5-malonil-glucòsid FLO
- 3,4-dihidroxi-beta-fenil-etoxi-O-[beta-D-glucopiranosil-(1-->2)]-[beta-D-glucopiranosil-(1-->3)]-4-O-cafeòil-beta-D-glucopiranosid
- 6-O-veratroïl-catalpol
- acteòsid
- amficòsid
- antocianina FLO
- aucubina
- calendina
- catalpòsid
- catalpòsid
- dulcitol
- fenil-etanol-triglucòsids
- iso-acetòsid
- glucòsids iridoides
- lavandulifoliòsid
- persicòsid
- tirosol
- verminòsid
- veronicòsid
- verpròsid